

NÁŠ DOMOV

Ročník 21 / 2004

Číslo 2 / 73

Príhovor starostu obce

Vážení spoluobčania !

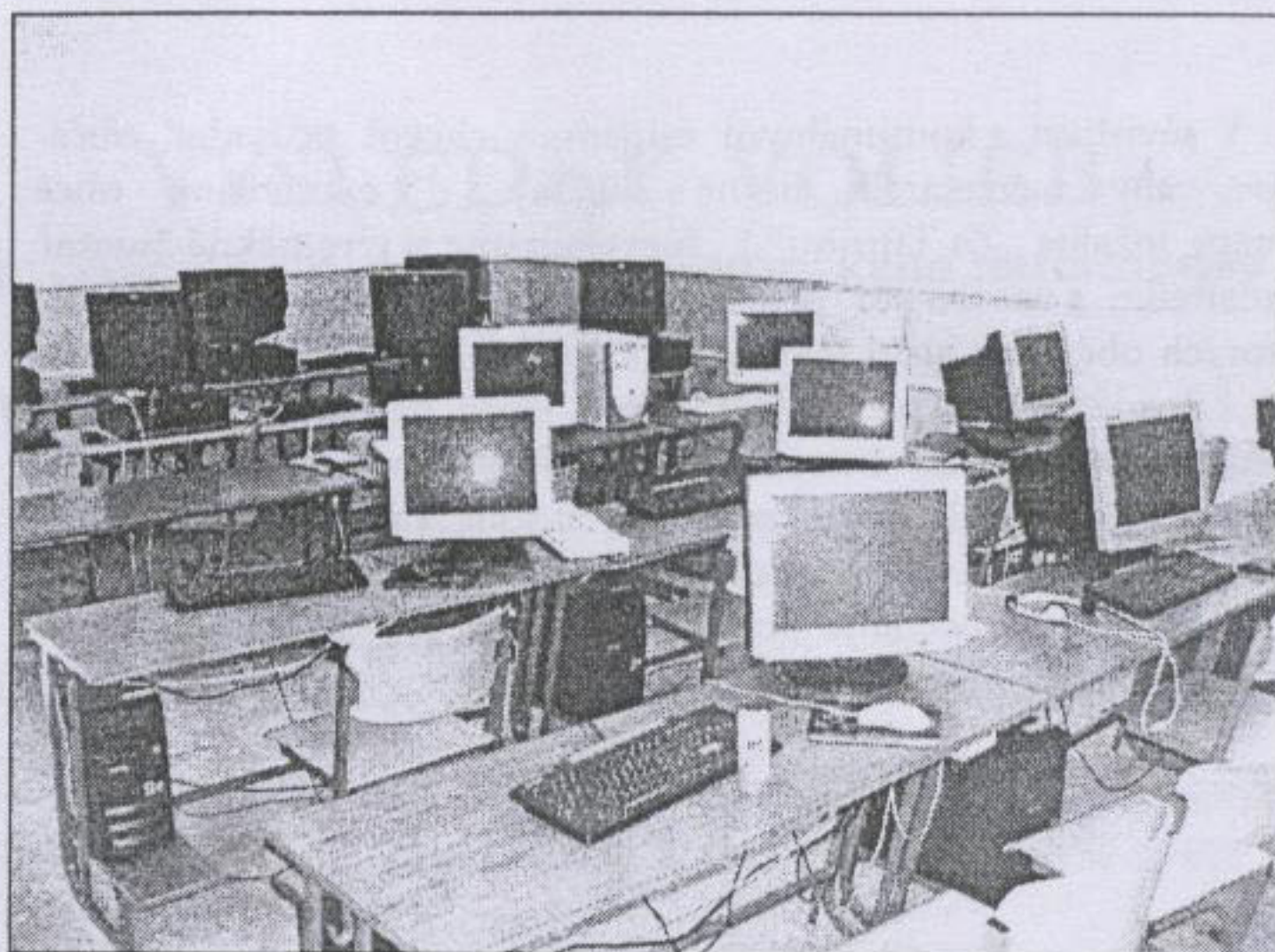
Čas veľmi rýchlo plynie, blíži sa polrok a s ním aj vydanie obecných novín „Náš domov“. Rád znovu využívam príležitosť, aby som Vám priblížil činnosť našej obce za obdobie prvého polroku 2004.

SPOJENIE ZÁKLADNEJ ŠKOLY A MATERSKEJ ŠKOLY

Od 1.1. 2004 je financovanie základnej a materskej školy zo strany štátu vykonávané na počet žiakov, ktorí školu navštevujú. Vzhľadom k tomu, že demografický vývoj v našej obci je nepriaznivý, prichádza každý rok do prvého ročníka základnej školy menší počet žiakov. Financie, ktoré prichádzajú, sú nepostačujúce a nepokrývajú skutočné náklady na prevádzku základnej a materskej školy. Z tohoto dôvodu bolo potrebné uvažovať o racionalizácii využitia finančných prostriedkov, a to tak, aby na financovanie školstva obec doplácala čo najmenej. Uznesením obecného zastupiteľstva č. 9/2004 bolo okrem iného schválené aj presťahovanie materskej školy do priestorov základnej školy. Týmto sa dosiahne zníženie nákladov na energie, pretože doterajšiu budovu nebude potrebné vykurovať. Ďalej dôjde k zrušeniu školskej jedálne materskej školy a ušetreniu mzdy jednej pracovnej sily. S cieľom ďalšieho zefektívnenia vyučovacieho procesu vedenie školy a zriaďovateľ (obec) prehodnotila počet pedagógov a pristúpili k zníženiu o dve pracovné miesta. Pracovné miesta upratovačiek boli upravené tak, aby sa ušetril jeden celý úväzok. Z pohľadu starostu obce sú vyššie spomenuté opatrenia veľmi tvrdé a neprijemné. Žiaľ, financovanie škôl zo strany štátu je také nedostatočné, že ak by sa vyššie spomenuté opatrenia neuskutočnili, obec by doplatila na školstvo do konca roku 2004 čiastkou 600 000.- Sk, ktorú nie je možné nájsť v obecnom rozpočte.

K skvalitneniu vyučovacieho procesu v našej škole prispeje aj dobudovanie počítačovej učebne, v ktorej k siedmim počítačom, ktoré škola získala z projektu „Infovek“, pribudlo šesť nových počítačov, ktoré škole podarovali Slovenské telekomunikácie a.s.

V mesiaci február tohto roku požiadala základná škola v rámci programu grantovej schémy rozvoja ľudských zdrojov - kvalita práce a trhu - o poskytnutie finančných prostriedkov. Na základe rozhodnutia a odporúčenia hodnotiacej komisie sa Ministerstvo školstva SR rozhodlo a udelilo finančné prostriedky Európskeho spoločenstva vo výške 30 500.- EUR (jedenmilión dvestotísíc Sk). V súčasnosti dochádza k podpisu zmluvy o poskytnutí grantu medzi Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR ako Implementačnou agentúrou a Základnou školou v Liptovskej Osade. Finančné prostriedky budú použité na zvýšenie odborných znalostí pedagogických kolektívov Základných škôl obcí Liptovská Osada, Liptovské Revúce a Liptovská Lúžna.

Nová počítačová učebňa v základnej škole

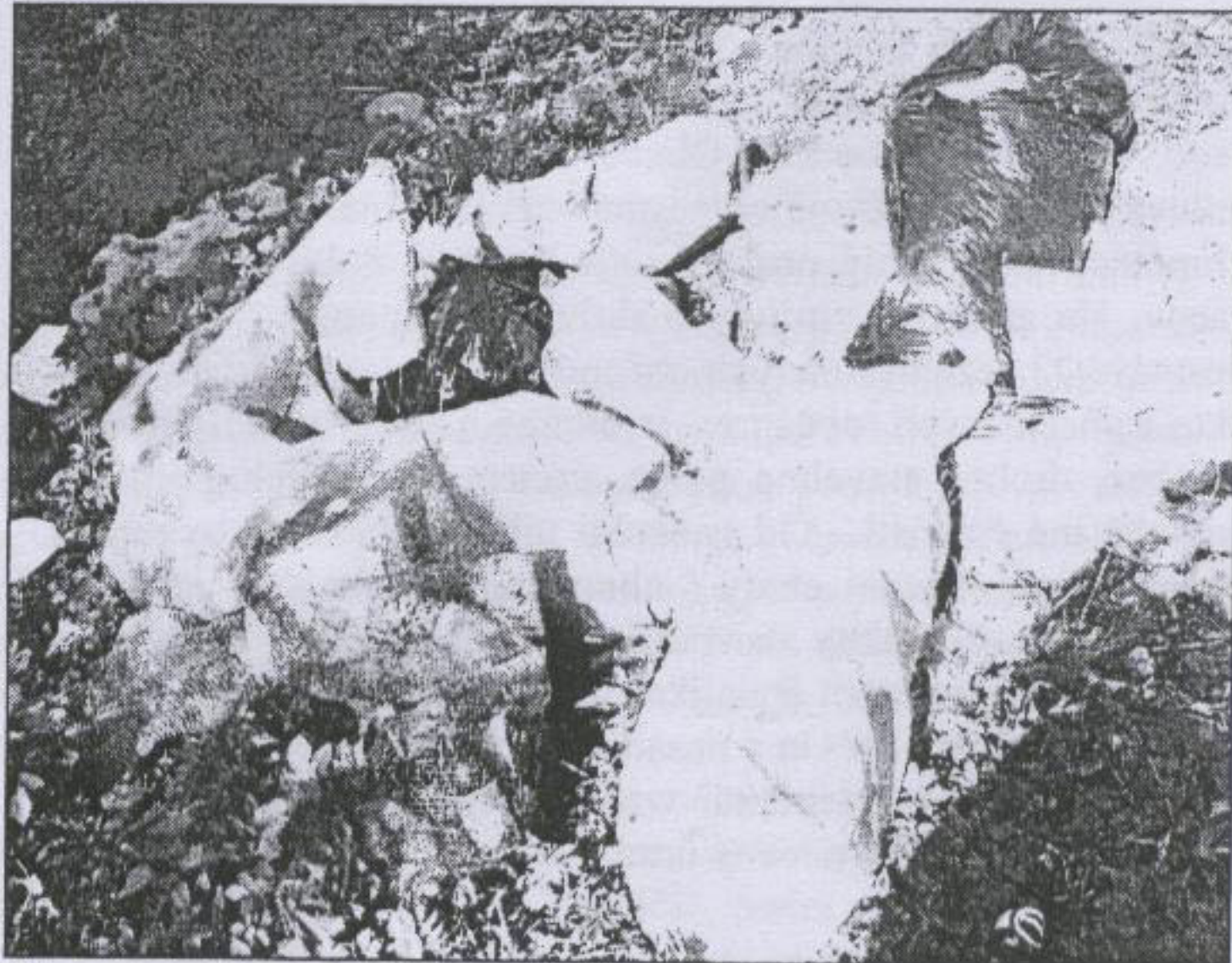
OSVETLENIE KORYTNICKEJ ULICE

Aj v tomto roku bude naša obec pokračovať v rozšírení verejného osvetlenia na Korytnickej ulici. Výstavba bude financovaná z dotácie SCP Ružomberok, o ktorej obec Liptovská Osada v mesiaci marec SCP a.s. požiadala. Poskytnuté finančné prostriedky sú účelovo viazané na túto akciu. Začiatkom mesiaca júl bude podpísaná zmluva o poskytnutí finančných prostriedkov medzi SCP a.s. Ružomberok a obec Liptovská Osada. Celkový objem finančných prostriedkov poskytnutých na túto akciu je 70 000.- Sk.

Začiatkom mesiaca máj tohto roku obec zmodernizovala verejné osvetlenie a to inštaláciou novej fotobunky v hlavnom rozvážači. Nová fotobunka umožňuje zapnúť verejné osvetlenie v čase väčšieho šera, čím dochádza k šetreniu elektrickej energie.

SEPAROVANÝ ZBER KOMUNÁLNEHO ODPADU

Koncom mesiaca jún obec v rámci separovaného zberu komunálneho odpadu doručila do domácností igelitové vrecia. Tieto budú slúžiť na zber polyetylénových fliaš (flaše z umelej hmoty z minerálnych vôd, malinoviek a podobne). Obec pravidelne, a to 1 krát za dva mesiace, zabezpečí vysýpanie igelitových vriec, ktoré bude vždy potrebné vyložiť pred brány domov. Občania budú o vysýpaní vopred informovaní prostredníctvom miestneho rozhlasu.

Novovytvorená čierna skládka „Za Túrňou“

V súvislosti s komunálnym odpadom chcem požiadať občanov, aby nevytvárali čierne skládky v extraviláne obce (napr. lokalita „Za Túrňou“). Nevytvárame si tým pekné životné prostredie a nevrhá to pekné svetlo na kultúrnu úroveň niektorých občanov, ktorí takýmto spôsobom s odpadom nakladajú. Likvidácia takýchto skládok stojí obec nemalé peniaze. Na uskladnenie väčšieho množstva komunálneho odpadu slúžia kontajnery kde občania môžu odpad umiestniť za primeraný poplatok, ktorý uhradí vopred alebo dodatočne na obecnom úrade u prednostu obecného úradu pána Mariána Šomegu.

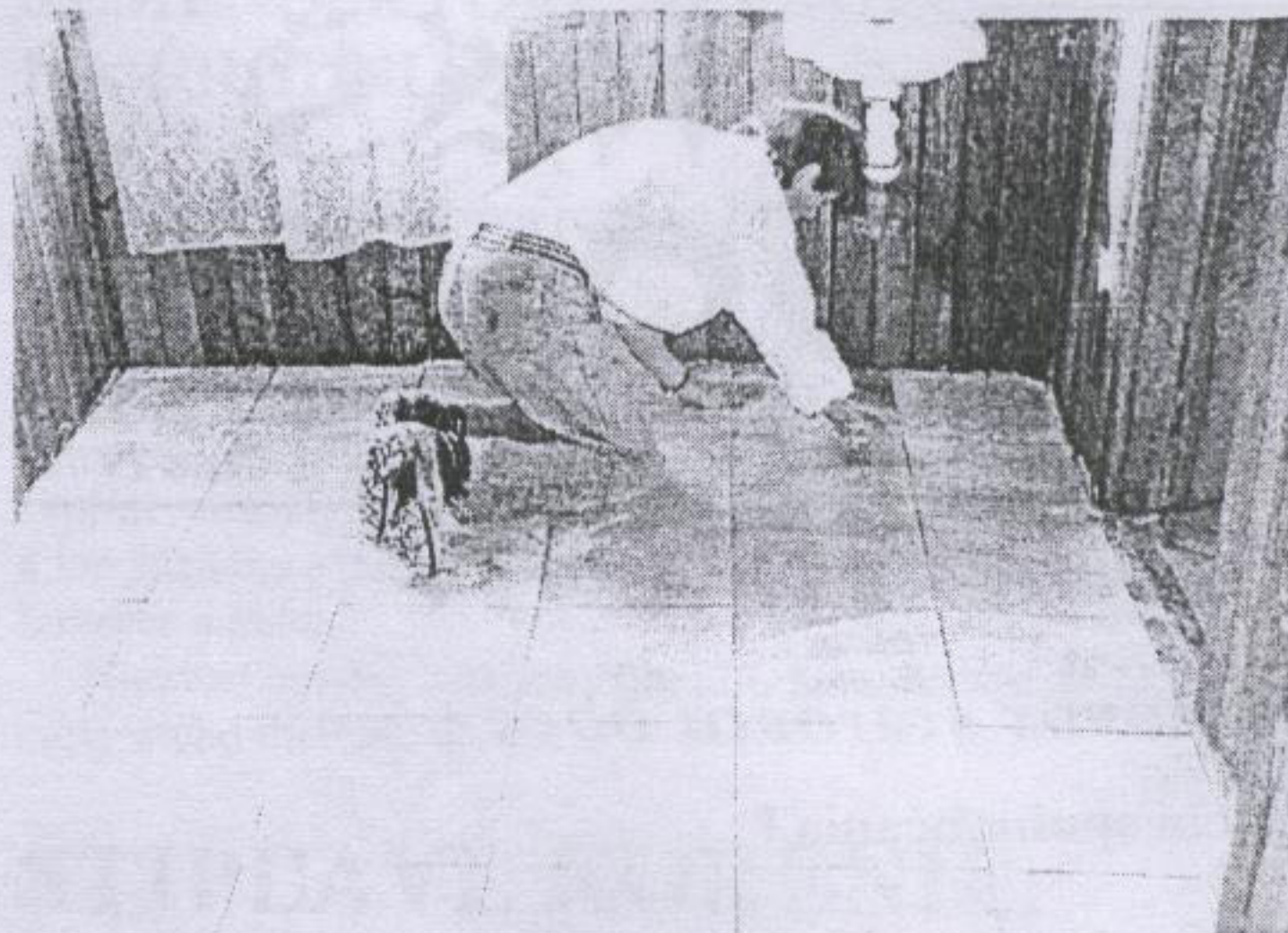
PROJEKTY OBCE

Vzhľadom k tomu, že naša obec je už 13 rokov v súdnom spore s Československou cirkvou / vrátenie kostola Čs cirkvi / , právne predpisy zakazujú obci využiť možnosť požiadať o poskytnutie finančných prostriedkov zo štrukturálnych a kohézneho fondu EÚ. Obec preto využíva len možnosti, ktoré poskytujú jednotlivé Ministerstvá SR. Tieto ministerstvá dovoľujú vypracovať projekty menšieho rozsahu aj napriek tomu, že obec je v súdnom spore. Takýmto spôsobom obec vypracovala projekty na obnovu pamätných tabúl SNP, rekonštrukciu lyžiarskeho vleku, vybudovanie odpočívadla a sprístupnenie prameňa pri ceste na Škutovku, oprava strechy na Zdravotnom stredisku Liptovská Osada a vyššie spomenuté dobudovanie verejného osvetlenia.

Vzhľadom k tomu, že naša obec je prevádzkovateľom Zariadenia opatrovateľskej služby, požiadala Ministerstvo národnej obrany SR o bezplatný prevod pojazdnej kotolne o výkone 500 KW a čističky odpadových vôd do majetku obce. V súčasnosti sú už podpísané dohody o prevode majetku. Hodnota týchto zariadení je podľa znaleckých posudkov približne 650 000.- Sk. Zariadenia budú slúžiť obci ako náhrada v prípade havárie kotlov alebo čističky odpadových vôd.

AKTIVAČNÁ ČINNOSŤ

V tomto roku sa naša obec zapojila do projektu aktivačnej činnosti, ktorý je financovaný z Európskeho sociálneho fondu. Koncom mesiaca marec bola medzi Úradom práce, rodiny a soc. vecí v Ružomberku a Obcou Liptovská Osada podpísaná zmluva, ktorá umožňuje zamestnať nezamestnaných, ktorí sú v hmotnej núdzi. Celý projekt bude trvať po dobu piatich mesiacov. Na základe zmluvy o aktivačnej činnosti obec zamestnáva 23 nezamestnaných občanov. Hlavnou náplňou práce takto zamestnaných občanov je údržba a rekonštrukcia majetku obce, drobné stavebné práce, úprava brehových porastov a mnohé iné činnosti. Od začiatku tohto roku obec vykonala rekonštrukciu obecnej chaty (obnovením vonkajších náterov, položením novej dlažby vo vnútri chaty), upravený bol brehový porast pri zariadení Balajjka (vyrúbaním vysokých vrúb a iných plevelných drevín a nasadením hospodárskych drevín), ukončené boli aj športoviská v základnej škole, obnovený bol potôčik tečúci popred obecný úrad.

Kladenie novej dlažby v obecnej chate

ROZVOJ OBCE

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky zaslalo dňa 4.6.2004 Obci Liptovská Osada zámer navrhovateľa firmy GOIMPEX Bratislava, a.s. o prepojenie lyžiarskych stredísk Donovaly – Liptovské Revúce. V zámere je navrhnutý aj variant s vybudovaním lanovkovej dráhy a lyžiarskej zjazdovky v katastri Obce Liptovská Osada a to z Bieleho pod Malý Zvolen. Predmetný zámer je vo fáze posudzovania vplyvov na životné prostredie (§ 7 zákona NR SR č. 127/1994 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie). V zmysle § 8 ods. 4 vyššie spomenutého zákona má možnosť verejnosť do zámeru nahliadnuť na Obecnom úrade v Liptovskej Osade počas stránkových dní. Vzhľadom k tomuto zámeru je veľmi pravdepodobné, že naša obec sa bude v ďalšom období rozvíjať cestou turistického a rekreačného ruchu. Do tohoto zámeru celej oblasti vhodne zapadá aj lokalita DLHÉ. V súčasnosti prebieha výkup prvých parciel nachádzajúcich sa najbližšie pri obci. Obec pomáha pri vybavovaní dedičských konaní, pretože niektoré parcely nie sú v mnohých prípadoch dedičsky vysporiadané. Doposiaľ bolo pre občanov obcí Lipt. Osada a Lipt. Lúžna vypracovaných a zaslaných 83 návrhov na dodatočné prejednanie dedičstva. Veľmi ma zarmucuje skutočnosť, keď počúvam názory, že osadskí podnikatelia v oblasti cestovného ruchu vybudovaním rekreačnej oblasti v lokalite Dlhé prídu o svojich klientov. Podľa môjho názoru ich obavy nie sú opodstatnené, pretože prípadní rekreanti budú určite využívať aj služby osadských podnikateľov a to nie len v rekreačnej oblasti, ale aj v oblasti využívania iných služieb (murárstvo, klampiárstvo, tesárstvo atď.). Určite by to obci pomohlo znížiť vysokú mieru nezamestnanosti.

KÁBLOVÁ TELEVÍZIA

Na záver by som chcel oboznámiť našich občanov s možnosťou vybudovania káblovej televízie. V súčasnosti prebieha prieskum záujmu o zavedenie káblovej televízie do domácností v našej obci. V ponuke sú dva balíky programov. Poplatok za zavedenie kábla je 3 000.- Sk. Mesačný poplatok za prvý balík programov, ktorý zahŕňa programy: ČT1, ČT2, PRIMA, JOJ, TA3, STV1, STV2, Markíza, Euro News, Stanica O, Obecný informačný, je 90.- Sk. Dôležitou podmienkou zavedenia káblovej televízie je dostatočný záujem domácností.

*Ing. Róbert Kuzma
starosta obce*

POLNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO LIPT. OSADA - prítomnosť a budúcnosť

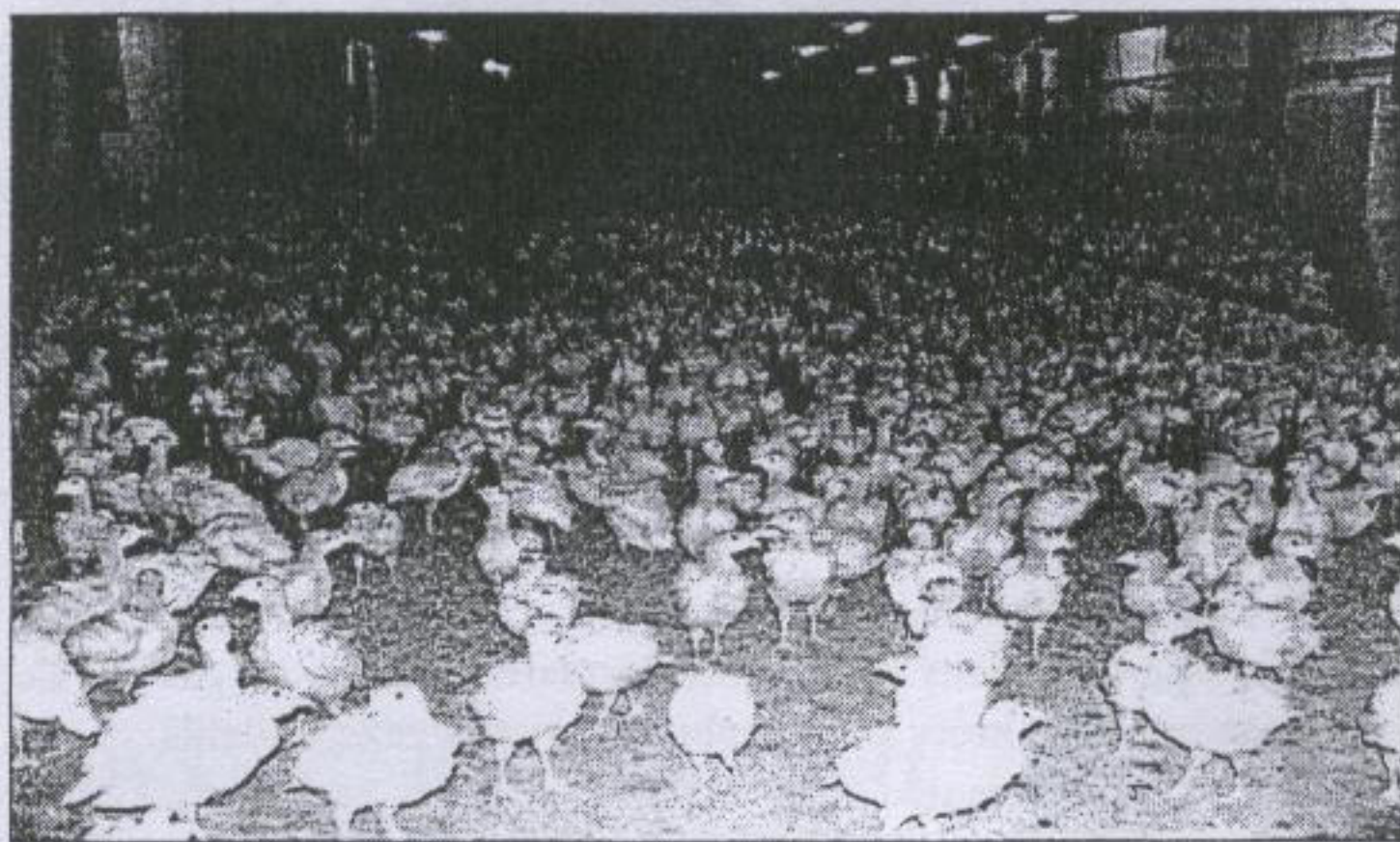
Družstvo vzniklo ako nový podnik v roku 1994. Prebralo cez vklady členov časť majetku Agrokombinátu Liptov, s ktorým začalo hospodáriť. Časť majetku sa musela odkúpiť. Z viacerých podnikov, ktoré takto vznikli, prakticky fungujeme len my a Poľnohospodárske družstvo Liptovské Revúce.

V súčasnosti je PD Lipt. Osada najväčší zamestnávateľ v Korytnickej doline so 60-timi stálymi zamestnancami.

Nosnými činnosťami je chov hovädzieho dobytku, moriek a výroba objemových krmovín pre živočíšnu výrobu.

Chov hovädzieho dobytku je orientovaný na výrobu mlieka. Počet dobytku je asi 600 ks, z toho 260 dojníc. Pasieme 3 stáda kráv a 2 stáda jalovic, v Patočinách a Bielom. Mliečnu úžitkovosť dosahujeme okolo 4200l na dojnicu, keď celková ročná výroba je cez milión litrov. Dojivosťou sme sa dostali pre podniky hospodáriace v ďaleko lepších podmienkach.

Chov moriek robíme v dvoch etapách. Jarný zástav 22 000ks na ďalší chov o cieľovej váhe 2,5 až 4,0 kg. Druhá etapa - letný zástav o množstve 8 000ks do konečnej jatočnej hmotnosti, čo je v prípade moriakov až 20 kg. Realizácia týchto objemov nás zaraďuje medzi veľkých chovateľov na Slovensku.

Pohľad do interiéru baľy na odchov moriek

Zariadenie na odchov moriek je v dvoch halách na vysokej technickej úrovni: plnoautomatické kŕmenie, napájanie, ako aj vykurovanie plynom, taktiež so samoobslužnou prevádzkou dosahuje stabilne dobré výsledky.

Čo nás trápi je postoj súčasného Ministerstva pôdohospodárstva SR ku horským a podhorským oblastiam. Pre ilustráciu len jeden príklad: dotácie na jar pre tieto oblasti tvorili len 1/5 prostriedkov z ich celkového objemu, pričom rozloha horských a podhorských oblastí je 4/5 výmery. Prostriedky rozdelili „šikovne“ na ornú pôdu, ktorej máme samozrejme málo, s nadmorskou výškou zornenie klesá. Pre nás tento systém znamenal, že sme oproti roku 2003 dostali len 5 % prostriedkov s tým, že aj prostriedky z Únie budeme čerpať až v decembri.

Je potrebné zainvestovať do technológie dojenia a výmeny strojového parku mechanizácie. Čaká nás rekonštrukcia silážnych žľabov a žiaduca je aj investícia do iných ako poľnohospodárskych činností. Náročné je aj udržiavanie pôdneho fondu zavádzanie nových noriem a štandardov, ktoré zasahujú do činnosti podniku od administratívy po obrábanie pôdy.

Na záver len toľko, že je sice pravda, že poľnohospodárske družstvo má svoje problémy ako všetky podniky, ale jeho pozícia je stabilná a má svoje perspektívy.

Ing. Jozef Randus
riaditeľ PD

VÝSLEDKY VOLIEB

prezidenta SR, poslancov Európskeho parlamentu
a referenda.

Vdňoch 13. a 17. apríla sa konali v Slovenskej republike a aj v Lipt. Osade voľby prezidenta a referendum o predčasnom ukončení volebného obdobia poslancov SR.

V I. kole volieb sa z 1247 (1179 Lipt. Osada; 68 Korytnica) voličov zúčastnilo 720 (676 Lipt. Osada; 44 Korytnica) t.j. 57,7% a jednotliví kandidáti získali takéto počty hlasov: Bútora 33 / 31+2 /, Bernát 1, Gašparovič 198 / 182+16/, Králik 6, Kubík 3, Kukan 92 / 87+5/, Mečiar 311/292+19/, Mikloško 45/43+2/, Šesták 3, Schuster 28.

V druhom kole bolo zapísaných 1250 / 1182 Lipt. osada + 68 Korytnica / voličov. Volieb sa zúčastnilo 659 / 617+42/, t.j. 52,7% voličov. Doň vstúpili dvaja kandidáti: Dr. Vladimír Mečiar a Doc. Dr. Ivan Gašparovič CSc. Vladimír Mečiar získal 331 / 313+18/, t.j. 51,2 % hlasov, I. Gašparovič 315 / 292+23/ t.j. 48,8% hlasov. V SR však zvíťazil a prezidentom pre roky 2004 - 2009 sa stal I. Gašparovič.

REFERENDA dňa 3.4.2004 sa zúčastnilo zo zapísaných 1247 voličov 634 / 594+40/, t.j. 50,8% voličov.

Za skrátenie volebného obdobia hlasovalo 561 / 526+35/ t.j. 88,5% voličov a proti 70 / 65+5/ t.j. 11,1% voličov. Referendum v obci bolo platné, no v SR nie a tak sa v reprezentácii SR nič nezmenilo.

VOLIEB DO EURÓPSKEHO PARLAMENTU sa z 1257 zapísaných voličov zúčastnilo 210 t.j. 16,7% z toho v obci 202 a v Korytnici 8.

Za jednotlivé strany hlasovali občania takto:

2. Aliancia nového občana 15, 3. Slovenská demokratická a kresťanská únia 26, 7. Komunistická strana 8, 8. Slobodné fórum 8, 9. Slovenská národná strana 14, 11. Aktívne ženy 1, 12. Smer 28, 13. HZDS 35, 14. KDH 70, Občianska konzervatívna strana 2.

Najviac hlasov získali kandidáti KDH, HZDS, SMER, SDK.

Účasťou na voľbách sa naša obec podobala Slovensku, kde percento účasti bolo 16,96 % a zaostala za účasťou v Okrese Ružomberok, ktorý mal 18,84%.

Pozn. Prvý údaj v zátvorke značí obec, druhý údaj Korytnicu.

Podľa výsledkov miestnej volebnej komisie.

OSLAVY 60. VÝROČIA SNP

Vážení občania, milá mládež. Dňa 29. augusta 2004 uplynie 60. rokov od Slovenského národného povstania. Je to okrúhle výročie, preto je potrebné, aby ste sa v čo najväčšom počte zúčastnili týchto osláv. SNP je pre Slovensko najvýznamnejšou udalosťou novodobých dejín. V období SNP v kúpeľoch Korytnica pôsobila Vojenská nemocnica z Ružomberka, preto budú poriadané oslavy 60. výročia v Korytnici. Osláv sa zúčastnia nielen občania z Korytnice, našej obce, ale aj lekári a pracovníci Vojenskej nemocnice z Ružomberka. V našej obci budú tiež poriadané oslavy, pretože veľa našich občanov bojovalo proti fašizmu a mnohí boli priami účastníci SNP.

Prostredníctvom miestneho obecného rozhlasu budú občania informovaní, kedy a o ktorej hodine sa oslavy budú konať. Verím, že sa osláv zúčastní čo najväčší počet občanov, aby sme všetci vzdali hold vd'aky padlým hrdinom za našu slobodu.

RSDr. Alfonz Paručka
predseda ZO SZP

KAPITOLA Z PRIPRAVOVANÉHO BIOGRAFICKÉHO
SLOVNÍKA LIPTOVSKÉJ OSADY
VALÉR KOVÁČ

Základné informácie o Valérovi Kováčovi hovoria, že sa narodil 28.4.1936 a po skončení Základnej školy v Lipt. Osade sa v Ružomberku vyučil za drevomodelára. V roku 1965 absolvoval Umelecko-priemyselnú školu v Brne. V rokoch 1965 až 1971 pracoval v Brnianskych veľtrhoch ako modelár a návrhár výtvarného riešenia výstav doma i v zahraničí. Umeniu sa ďalej učil u renomovaných sochárov a výtvarníkov a jeho práce boli ovplyvnené poéziou a prózou význačných českých literátov. Od roku 1971 zastával slobodné povolanie.

V rokoch 1979 – 1981 pracoval v misii organizácie UNESCO pre najstaršie kultúry Severnej Afriky ako kreslič a dokumentátor.

Vo svojej umeleckej práci sa venoval tvorbe plastík z rezaného plochého (tabuľového) skla, ktoré modeloval rezaním, brúsením, pieskovaním, prípadne maľbou. Tým povýšil a zaradil túto techniku medzi umelecké smery formovania skla. Veľkosťou sa pohybujú jeho práce od najmenších po niekoľko metrové. Predstavujú rôzne artefakty: kvety, vázy, stĺpy, sklenené steny v priečeliach slávnostných a obradných siení. Vytvoril vyše 100 veľkých projektov v architektúre. V nich sa odráža svetlo, tieň, farby. Jeho práce sú umiestnené v mestách všetkých svetadielov.

Ako zakladateľ a priekopník tejto umeleckej techniky sa stal prezidentom Svetovej asociácie výtvarníkov plochého skla.

Príležitostne sa venuje kresbe a maľbe.

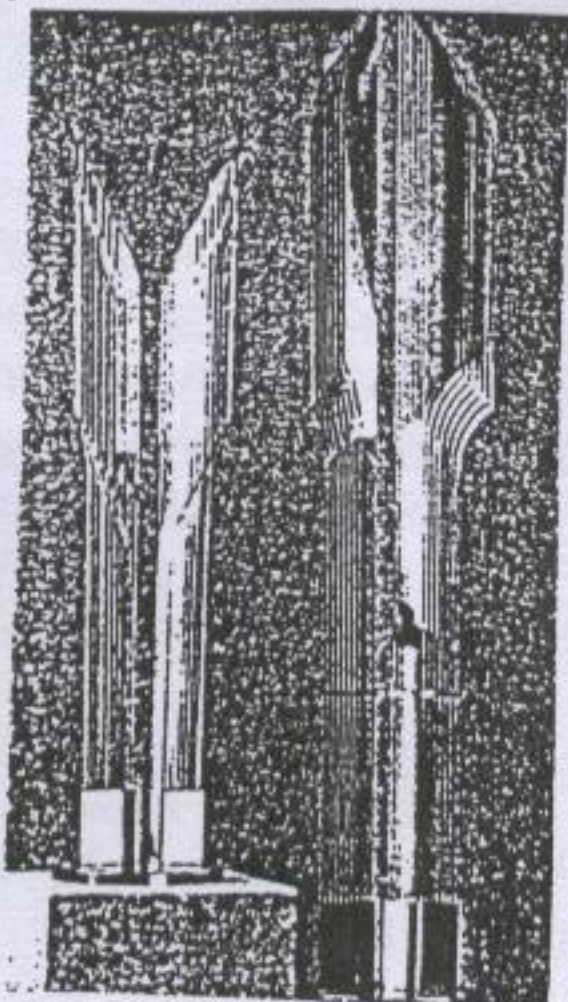
Svoje práce vystavoval v Prahe, Ríme, Barcelone, Berlíne, Záhrebe, Moskve. Dostal za ne cenu Masarykovej akadémie umení, zlaté medaily za čs. expozície v zahraničí (Alžír, Bagdad, Bazilej), zlatú medailu za sklenú plastiku v Cambridgi vo Veľkej Británii.

Žije v Brne, ateliér má v dedinke Ostrov u Macochy, je ženatý. Manželka Oľga sa záujmovo venuje výrobe gobelínov, syn Vojtech výrobe parných kotlov.

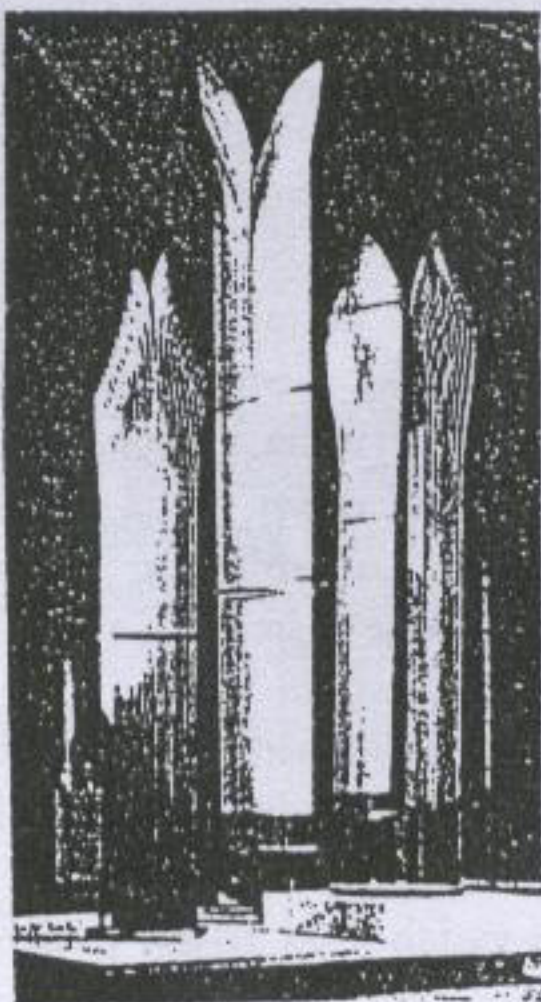
Hlásia sa k slovenskej národnosti. Vo verejnosti vystupuje po slovensky. O jeho práci vyšiel rad článkov v odbornej a populárnej tlači a jeho meno je zaraďované do českých encyklopédií.

NIEKTORÉ Z VIAC AKO 20-TICH PROJEKTOV
Z REZANÉHO SKLA

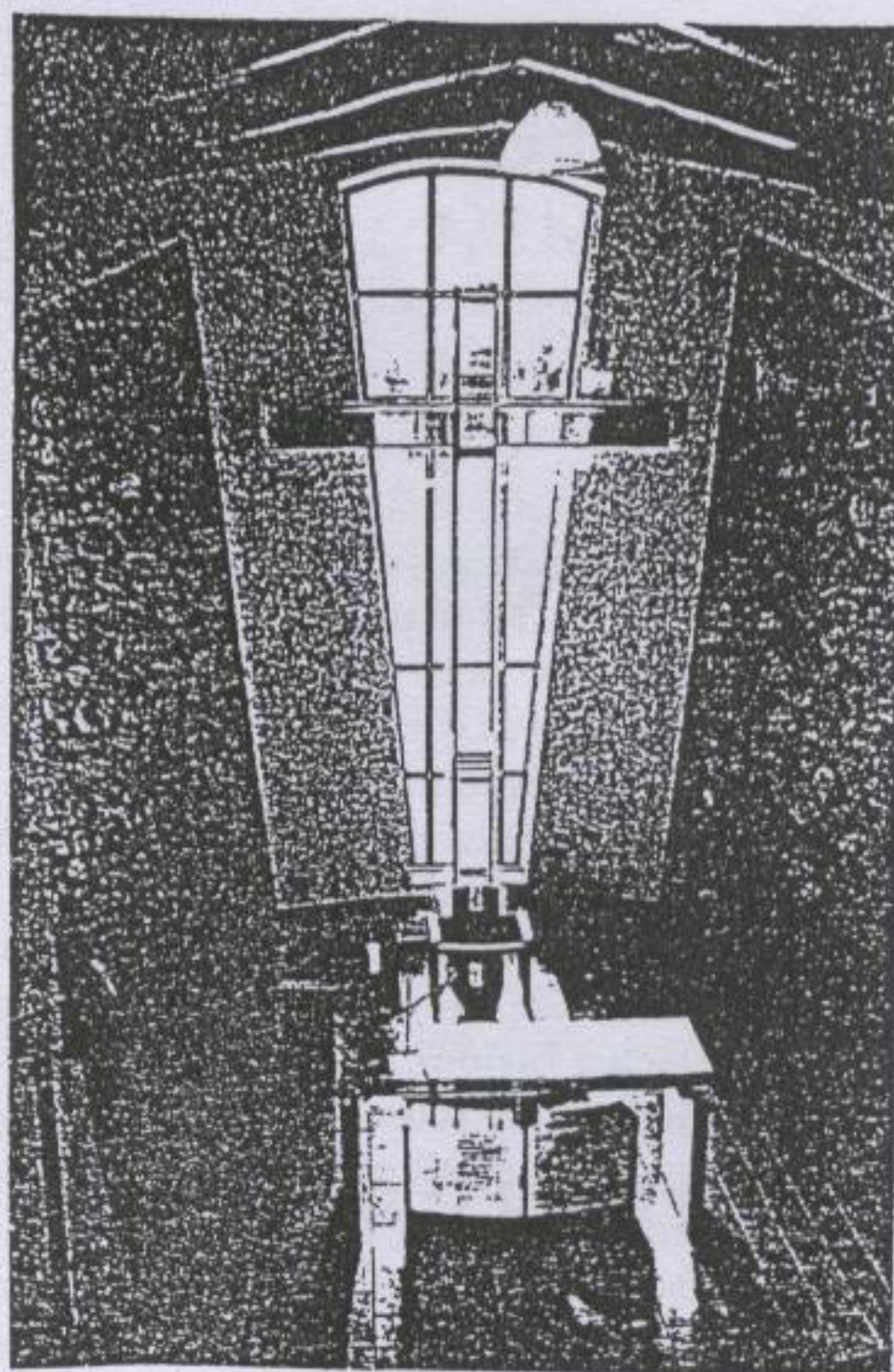
Obradná sieň v Brne – Židlochoviciach. Obecný úrad vo Vyškove. IPB Brno. Administratívna budova a pavilón Obchodnej komory v areále Brnianskych veľtrhov. M-palác v Brne. Česká sporiteľňa v Brne – Tábore. Zámok vo Vranove nad Dyjou. Obradná sieň v Nezdeniciach. Budova predsedníctva vlády Českej republiky. Interiér MNV v Námešti n/Osl.

Vertikála I a II. rezané sklo
výška 120 až 145 cm. Rok 1987

Vertikálne sklenené objekty I až IV
Rezané sklo, Výška 119 až 210cm

Sklený oltár sv. Václava v dedinke Šošuvka. Jednotlivé sklenené vrstvy sú k sebe priložené v istej vzdialenosti a umožňujú hru svetla, farieb a tieňov.

Na obrázku kríž a obetný stôl.

Valér Kováč

**K REKONŠTRUKCII
FARSKÉHO KOSTOLA
sv. Jána Krstiteľ v Liptovskej Osade**

Na kostole sa malo začať pracovať pôvodne v mesiaci máj s rekonštrukciou veže a výmenou krytiny na veži za medenú. Máme kúpený medený plech a bola zaplatená záloha na prácu, ale pre úraz majstra, ktorý to má robiť sa oprava veže oddelila.

Teraz sa začalo s maľovaním strechy, ktorá sa natiera kladivkovou farbou s medeným odtieňom, aby tak strecha kostola ladila neskôr s medenou krytinou veže. Taktiež sa začalo s opravou fasády kostola, ktorá sa tiež bude natierať približne v pôvodných odtieňoch.

Práce na kostole sa robia svojpomocne, a tak aj touto cestou chceme poďakovať nielen všetkým brigádnikom, ale aj všetkým dobrodincom.

Ak by chcel niekto prispieť na nevyhnutné opravy, môže tak urobiť na účet farnosti s názvom účtu: Rímskokatolícky farský úrad Liptovská Osada číslo účtu 0056711303, kód banky 0900 Slovenská sporiteľňa.

Ešte raz ďakujeme všetkým dobrodincom a brigádnikom.

Mgr. Jozef Hagovský, správca farnosti.

Z NAŠEJ MATRIKY

Narodenie:

Paulína Chocheľová * 6.2.2004; Erik Veselovský * 28.2.2004; Jakub Vlnieška * 16.3.2004; Paulína Sanigová * 26.3.2004; Aleš Veselovský * 1.5.2004, Anita Lukačovičová X.6. 2004

Blahoželáme!

Úmrtie:

Izidor Koreň † 16.1.2004; Monika Filická † 5.2.2004; Marián Keroň † 12. 2. 2004; Milan Šípka † 23. 2. 2004; Miloslav Husarčík † 1.3. 2004; Mária Húšťavová † 24.3. 2004; Metod Haluška † 29.4. 2004; Emil Hanes † 31.5. 2004; Božena Veselovská † 25.6.2004;

Nech odpočívajú v pokoji!

K JAZDE NA MOTOCYKLOCH PO POĽNOHOSPODÁRSKEJ A LESNEJ CESTE

Poľnohospodárske družstvo Liptovská Osada, Osadský urbársky spolok pozemkové spoločenstvo Liptovská Osada a Poľovnícke združenie SOKOL Liptovská Osada, zisťujú, že sa šíri neoprávnené jazdenie na motocykloch po poľnohospodárskom a lesnom pôdnom fonde – lokalita Marošová, Švandová, Bicykel, ktoré sú v majetku a užívaní subjektov Osadského urbárskeho spolku poz. spol. Lipt. Osada, PD Lipt. Osada a PZ SOKOL Liptovská Osada.

Jazdenie na motocykloch poškodzuje lesné porasty, lesné svážnice a trvalé trávne porasty. Taktiež ruší lesnú zver. Motocyklisti poškodzujú stabilizačné body, ktorými sú vyznačené hranice v súvislosti s vykonávaním Pozemkových úprav Obce Liptovská Osada v zmysle zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách v znení neskorších predpisov.

Neúmerne rýchlou jazdou v nebezpečnom teréne sa mladí jazdci vystavujú nebezpečeniu ohrozenia vlastného života.

Takéto konanie je v rozpore so zákonom č. 100/1977 Zb. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva v znení neskorších zmien a doplnkov, z. č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a z. č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Z týchto dôvodov ako vlastníci a užívatelia týchto pozemkov žiadame občanov, aby tieto jazdy ďalej nepraktizovali a našli si vhodnejšie trasy po udržiavaných údolných cestách.

*Osadský urbársky spolok poz. spol.
Poľnohospodárske družstvo
Poľovnícke združenie SOKOL
V Liptovskej Osade*

ZDRAVOTNÍCKE OKIENKO: CHOROBY Z CHOVU PSOV A MAČIEK

Mnohí naši občania sa orientujú na chov psov. Ich životným priestorom je buď plocha celého dvora, kde pes pobehuje úplne voľne, alebo sa pohybuje priviazaný na reťazi po vodiacom drôte, či je na nej pripevnený k istému miestu, prípadne je umiestnený v malom ohradenom priestore (v akejsi voliére). Vždy k nemu patrí vhodná búda s nádobami na potravu. V obmedzenom priestore pre psa je najväčšou slabinou hygiena, čo vedie k častým onemocneniam, ktoré sa môžu prenášať aj na človeka.

Vhodnejšie bývajú umiestňované mačky.

K ich nemociam patrí: besnota, salmonelóza, leptospiróza a host'ovanie parazitov.

BESNOTA je vírusové ochorenie, ktoré sa môže preniesť na človeka pohryzním, alebo poškriabaním. Choré zviera stráca plachosť, chová sa agresívne a bez príčiny napáda a zraňuje ľudí. U ľudí prebieha besnota vždy smrteľne. Liečba nateraz nie je k dispozícii. Prevenciou je očkovanie psov. Je povinné.

Mačka vzhľadom k voľnému spôsobu života a slabej evidencii, spolu s nedostatočným záujmom človeka o očkova-

niach. Je nebezpečným prenášačom besnoty. Prevenciou je nechytať neznáme mačky.

SALMONELÓZA sa prenáša výkalmi. Aj keď zdokumentovaných prípadov prenosu na ľudí je málo, predsa len riziko existuje. Prejavuje sa ťažkými vodnatými hnačkami vysokými horúčkami u malých detí a starších ľudí. Nie je zriedkavý ani ťažký priebeh, končiaci smrťou.

Prevenciou je dôsledná hygiena: umývanie rúk, kŕmenie zvierat len nezávadnou stravou, pravidelné odstraňovanie výkalov a čistota v kotercoch. V prípade ochorenia je základom používanie antibiotík.

LEPTOSPIRÓZA je žltáčkou psov. Prenášajú ju hlodavce, najmä močom. Psy sa nakazia pitím znečistenej vody a lovom hlodavcov. Ochorenie je prenosné na ľudí a môže končiť smrteľne.

Psy sa očkujú a v prípade ochorenia ľudí vo včasnom štádiu bývajú účinné antibiotiká. Prevenciou je očkovanie psov a udržiavanie hygieny.

HOST'OVANIE PARAZITOV (škrkaviek, pásomníc a iných) prebieha často nepozorovane. Mimoriadne nebezpečné sú jeho vývojové štádiá, ktoré u ľudí môžu spôsobiť závažné postihy s trvalými následkami. Človek sa nakazí cez ústa prijatím mikroskopických vajíčok, ktoré sa nachádzajú na papuli a srsti psa alebo mačky.

Psy a mačky treba pravidelne odčervovať (3-4 krát do roka) a udržiavať osobnú hygienu v styku so zvieratami. Pravidelne likvidovať ich výkaly.

MVDr. Peter Čekan, Žilina

NAŠA ÚVAHA:

O SVEDOMÍ

Francúzsky filozof René Descartes zo začiatku 17. storočia vyjadril názor, že akousi anténou kozmických síl a sídlom ľudskej duše je epifýza (šuštička). Ľudská duša predstavuje naše vedomie, naše JA. Človek si prináša zo svojej genetickej minulosti (od predkov) isté sklony, orientáciu, až danosti pre svoj život. Sú to danosti kladné (pozitívne), ale aj záporné (negatívne). Obidve sa v prostredí, v ktorom človek žije výchovou rozvíjajú. Stávajú sa súčasťou duše. Naše JA ich chápe potom ako dobro a zlo. Rozlišuje ich. V našom konaní sa obidve uplatňujú. Anton Hlinka hovorí o rozpoltenosti, schizofrénii duše. Aj napriek pokroku vo vedách o duši vieme veľmi málo.

Nie všetci ľudia a všetky spoločenské skupiny za dobro a zlo považujú to isté. Kresťania (a moderná európska civilizácia, ktorá vyšla z kresťanstva) chápu dobro a zlo ináč ako moslimovia, hinduisti, budhisti, či ateisti.

Pre niekoho je dobrom, ak si niečo, o čo sa nepričinil vlastným úsilím ukradne, prisvojí (napríklad majetok), alebo sa zmocní cudzej ženy, alebo sa zbaví človeka, ktorý ho ohrozuje, či nepriateľa (ako to robia moslimovia) zabitím, alebo rozvodom. Pýtame sa: kde je potom hranica medzi dobrom a zlom? Na túto otázku jednoznačne odpovedá Kristus: Čo je tebe nie milé, nerob to druhým!

Sudcom konania človeka má byť jeho JA, jeho vedomie, duša. Ona je vlastne jeho svedomím. Pred ňu má jeho myseľ ako pred sudcu predložiť informácie o jeho myšlienkach a skutkoch. Svojho vedomia, svojej duše sa človek pýta, čo je na nich dobré, a čo zlé. Pýtame sa seba samého. Výrazu SPYTOVANIE SVEDOMIA chýba slovíčko SA a mal by

zniet';

SPYTOVANIE SA SVEDOMIA.

Spytovanie sa svedomia a rozhodnutie napraviť chyby má byť každodennou činnosťou človeka.

Aby bolo svedomie múdрым sudcom, musíme aj preň získať informácie, učiť ho. Len tak môže tvoriť isté všeobecné zásady správania, najmä zásady dobra. Musíme si vychovať svedomie. Porovnávaním našich skutkov so zásadami, ktoré prijmeme, môžeme posudzovať svoje skutky. Časom pre toto porovnávanie, svedenie pred vlastným svedomím, by mal byť každý večer. Kresťan ju dopĺňa modlitbou k Bohu. Modlitbou vďaka za dobro, ktoré sa mu podarilo i modlitbou za sily na nápravu chýb, ktorých sa dopustil alebo za sily potrebné na skutky, ktoré chce budúci deň vykonať. V spytovaní svedomia sa aj ateista stáva akoby kresťanom, dobrým človekom.

Zápas o sebaapremenu cestou svedomia je veľmi ťažký, ale vždy víťazný. Zbaví človeka závislosti na takých nerestiach ako sú drogy, fajčenie, alkoholizmus, používanie hlúpych výrazov, nenávisť a iné formy zla, ktoré mu v konečnom dôsledku skracujú život na tejto krásnej planéte, zvanej Zem. Úspešnosť v tomto zápase naplní človeka šťastím.

Naše svedomie je často naša nádej, záchrana i radosť.

O mnohých sa hovorí: ten nemá svedomie! Verte, každý ho má. Ale niektorí si ho umlčali televíziou, večne hučiacim rádiom, reklamou, hlúposťou, ktorú prijali za svoj názor.

Ruský spisovateľ N. A. Ostrovskij hovorí: život máme len jeden a preto ho musíme prežiť tak, aby nás v hodine smrti nepálila hanba, že sme ho prežili zle, alebo premárnili (zanedbaním dobrého).

Za to, ako ho prežijeme, budeme môcť len my sami, nikto druhý!

Doc. Dr. Emil Šípka CSc.

Na okraj sviatku patróna našej farnosti:

ODKAZ SV. JÁNA KRSTITEĽA

Hlavným heslom v pôsobení sv. Jána Krstiteľa bolo: Čiňte pokánie, lebo sa priblížilo kráľovstvo nebeské.

Zdá sa, že sme ho doteraz celkom nepochopili. Jeho odkaz nebol len výzvou na pokánie pred príchodom historického Krista, ale aj výzvou na pokánie pred osvojením si a prijatím mystického, večne živého Krista v každom z nás. Na každodenné odstraňovanie chýb a sebazdokonaľovanie sa.

Z MYŠLIENOK KARDINÁLA JOSEPHA RATZINGERA

Nemecký kardinál Joseph Ratzinger predstavuje jednu z najvýraznejších žijúcich osobností rímskokat. cirkvi. Publicista Peter Seewald v knihe Kresťanstvo na prelome tisícročia ho označil za veľkého múdreho muža Cirkvi. Rozhovory s ním publikoval v knihe Boh a svet.

Z myšlienok uverejnených v týchto publikáciách uvádzame niektoré.

O SVETE a CIRKVI:

Čo sa týka západného hospodárskeho systému, ktorý pozná len

dôležitosť trhu, všetko ukazuje, že žijeme v celej sieti výmyslov a rozporov. Ale tento proces nemôže pokračovať do nekonečna.

Žijeme bezpochyby v dejinnom priestore, kde veľmi vzrástlo pokušenie tvoriť svet bez Boha. Naša kultúra blahobytu a techniky buduje na presvedčení, že v podstate všetko sa dá urobiť.

Jeden z dôvodov dnešnej krízy viery je práve v tom, že pôžitok a šťastie si chceme odnášať hneď, že nechceme riskovať dobrodružstvo, ktoré trvá celý život.

Cirkev nesporne ešte celkom nezvládla skok do prítomnosti. Naplniť staré, naozaj platné a veľké slová opäť životnou skúsenosťou, aby sa dostali ľuďom do uší, to je veľká úloha, pred ktorou stojíme.

My, ktorí máme zodpovednosť v Cirkvi, sa musíme pýtať a zamýšľať, prečo nevieme zvestovať vieru tak, aby odpovedala na otázky, ktoré sú dnes tu.

Keby sa viera Cirkvi zrútila, znamenalo by to skutočne zlom naprieč dejinami a ľudstvom, ktorého následky si vôbec nevieme predstaviť.

O ČLOVEKU

Každý človek je myšlienkou Boha.

Človek ako vzťahová bytosť je stvorený tak, že sa uskutočňuje prostredníctvom iného. V stretávaní s inými sa otvára i náš zmysel, úloha, požiadavka a možnosť života.

Nebohatneme braním, pohodlnou cestou, ale až dávaním.

Z nového ducha služby a práce - Ora et labora - naozaj vznikla nová, európska kultúra.

Zlo pochádza zo slobody. Zlo žije z toho, že vysáva iných a nakoniec zničí i seba.

Zanedbanosť vnútra je jedným z veľkých problémov dneška. Neschopnosť rozoznať vinu je najnebezpečnejšia forma duševného otupenia, akú si možno predstaviť, lebo iba takto je človek neschopný nápravy.

z časopisu Kultúra.

Viete čo znamená pozdrav

AHOJ!

Ad HONORIS Jesum - Na slávu Ježiša (Krista)

Volejbalový turnaj o „Pohár starostu obce Liptovská Osada“

V telocvični tunajšej ZŠ sa dňa 26.6.2004 uskutočnil znovu obnovený turnaj vo volejbale dospelých. Napriek prísľubom viacerých družstiev sa zúčastnili len 3 kvalitné volejbalové družstvá a to: Volejbalového oddielu Liptovská Osada, TJ Sásová Banská Bystrica a hráči z TJ Liptovské Revúce. O vysokej úrovni svedčí to, že v zostave Lipt. Osady hrajú hráči, ktorí hrali celoštátnu volejbalovú ligu (Milan Zonzel, Miroslav Švalec) v TJ Sásová sú juniorskí reprezentanti Slovenska vo volejbale (Michal a Matej Kubšovci). Hralo sa na tri vyhrané sety do 25 a už v prvom zápase sa stretli TJ Sásová a VO Liptovská Osada. Po veľmi napínavom, ale krásnom zápase vyhrali hráči nášho volejbalového oddielu v pomere 3 : 2. Ďalšie zápasy už síce neboli až také napínavé, ale všetci hráči aj diváci odchádzali spokojní po veľmi pekne a príjemne prežitom dni.

Výsledky zápasov:

TJ Sásová – VO Liptovská Osada	2 : 3
VO Liptovská Osada – TJ Liptovské Revúce	3 : 1
TJ Sásová - TJ Lipt.Revúce	3 : 1

Konečné poradie: **1. miesto VO Liptovská Osada**
 2. miesto TJ Sásová
 3. miesto TJ Liptovské Revúce

Zostavu domácej Lipt. Osady tvorili:

Mgr.Ivan Žilinčár, Miroslav Švalec, Milan Zonzel', Roman Pučík, Marián Dubský a Ing.Peter Pytel, Vladimír Šedek.

Už teraz sa môžeme tešiť na budúci ročník turnaja, kde počítame s vyššou účasťou družstiev.

Vítazné volejbalové družstvo

Mgr. Ivan Žilinčár

K činnosti futbalového oddielu TJ Tatran

Futbalový oddiel TJ Tatran v ročníku 2003-2004 mal dve mužstvá . Mužstvo dospelých a mužstvo žiakov.

Mužstvo dospelých zostúpilo z II. triedy do III.A triedy Oblastnej futbalovej súťaže. Predsedom futbalového oddielu je p. Felix Sitko. Jeho trénerom je Dušan Veselovský.

Mužstvo je zostavené z týchto hráčov: Šavrtka, Drozdík, P. Fongus, Glemba, Fides, A. Fongus, Š. Chlepko, M. Chlepko, P. Veselovský, Sitko, J. Veselovský.

V ročníku 2003 -2004 sa mužstvo umiestnilo v uprostred tabuľky, z ktorej je možné vyčítať celý priebeh súťaže okrem výsledkov z jednotlivých zápasov.

TABUĽKA

konečného poradia III. A triedy vo futbale

1.	Lipt. Teplá	18	16	1	1	78:12	49
2.	Štiavnička	18	13	2	3	56:21	41
3.	Kalameny	18	8	5	5	39:27	29
4.	Komjatná	18	7	5	6	45:47	26
5.	Lipt. Osada	18	7	3	8	33:37	24
6.	Ivachnová	18	6	4	8	37:47	22
7.	Gôtovary	18	6	4	8	31:43	22
8.	Hrboltová	18	6	3	9	26:34	21
9.	Prosiek	18	3	2	13	25:73	11
10.	Lipt. Sielnica	18	1	5	12	29:58	8
11.							

Mužstvo žiakov hralo v tomto ročníku v II. triede žiackej súťaže. V konečnej tabuľke sa umiestnilo na prvom mieste. Postupuje do vyššej súťaže (I. triedy).

Trénerom mužstva je Jozef Rajčan.

Skladá sa z 18 hráčov, , ktorý sa v priebehu jednotlivých zápasov striedajú.

Podľa časopisu Spoločník.

O z n a m

Dňa 18.7.2004 sa na futbalovom ihrisku v TJ Tatran v Liptovskej Osade uskutoční I. ročník futbalového turnaja o „Pohár starostu obce Liptovská Osada“.

Turnaja sa zúčastnia futbalové mužstvá z našej doliny, Ružomberka a okolia. Medzi hosťami bude Prvoligový MFK Ružomberok pod vedením kapitána Františka Mikuláša.

Organizátori si dovoľujú na turnaj pozvať všetkých občanov.

PREDSTAVUJEME:

Osadská hudobná skupina: **L e s - n a z m e s** (Lesná zmes)
 Vznik : r . 2000

Členmi hudobnej skupiny sú: Jozef Planý (spev); Jaroslav Bielik (basová gitara); Peter Pečko (sólová gitara), Attila Toth (bicie).

Skupina vydala 3 hudobné albumy s názvom:

L e s - n a z m e s I. – III.

Hudobný štýl : **hard – pop.**

Skupina má svoju web. stránku: www.les-nazmes.sk, na ktorej sa záujemci môžu podrobnejšie zoznámiť s históriou a súčasným účinkovaním a tvorbou tejto formácie.

KAPITOLY Z HISTÓRIE: KUCHYNSKÝ RIAD V MINULOSTI NAŠEJ OBCE

V zalesnených horských oblastiach Slovenska, teda aj v Liptovskej Osade, kuchynský riad okrem nástrojov na rezanie, bol zhotovovaný najmä z dreva a menej z hliny.

Na pečenie chleba sa používalo korýtko, lopata a tiesk (ohreblo).

K dojeniu mlieka slúžil šechtár, k jeho zkýšeniu mliečnik (veľký hlinený hrniec) a k podávaniu vyšší hlinený hrniec uz-kán. Na mútenie sa používala drevená dbanka s topárom na pa-lici.

Mlieko sa pítavalo z drevených, neskôr hlinených hrnčičkov.

Hlinené nádoby bývali často drotármi drôtované drôtenou sieťkou, aby sa nerozbili.

Na kvasenie kapusty sa používali drevené sudy.

Polievky a iné jedlá sa spočiatku varievali v hlinených, ne-skôr liatinových hrncoch. Varené zemiaky sa pučili tlčikom. Na praženie cibulky, slaniny a prísad do jedla slúžil liatinový troj-nôžkový kastról. Pri pražení cibulky a príprave zápražiek sa používala drevená vareška.

Cestá sa pripravovali na drevených tabľach, súčasťou ktorých boli obojručné drevené váľky. Halušky sa vyberali drevenými deravými varechami, polievky hlbokými drevenými naberač-kami. Na hádzania halušiek a krájanie slaninky alebo iných po-travín sa používal lopárik.

Jedlá sa podávali v hlinených, alebo liatinových hrncoch, v ktorých sa varili. Na stolovanie sa často ukladali do drevených mís, z ktorých sa spoločne jedlo. Polievky sa spravidla každé-mu nalievali do drevených tanierov. Jedlo sa drevenými lyži-cami, alebo vidličkami. Na ukladanie lyžíc, vidličiek, varešiek sa používal lyžičník. Aj soľničky bývali z dreva.

Na salašoch sa používali drevené gelety a črpáky.

Kuchynský riad sa ukladal na otvorených policiach, ktoré neskôr nahradil akýsi ľudový kredenec.

Až v 20. storočí sa začali používať plechové smaltované ná-doby. Mnohé z drevených súčastí riadu sa používajú dodnes.

Z TRADIČNÝCH OSADSKÝCH JEDÁL ŠŪLANCE

Predpis: 700 g zemiakov, 2 vajcia, štipka soli, 300 g hladkej múky, 120 g masla, 120 g práškového cukru, 120 g maku, alebo iných posýpok.

V šupke uvarené ošúpané zemiaky pretlačíme, pridáme; vajcia, soľ, múku. Všetko spolu zamiešame, zmiesime a vypracujeme. Z cesta urobíme šúľok, pokrájame ho na kúsky a každý kúsok osobitne rozšúľame a pokrájame na malé valčeky. Uvaríme ich v slanej vode.

Šúľance polejeme maslom, posypeme práškovým cukrom a makom alebo upraženou grískou, či zomletými orechami. Pre-miešame a pred podávaním opäť posypeme.

Vaše staré matere Vám prajú dobrú chuť

Podľa Tradičnej kuchárky
od Márie Hájkovej.

Knihu vydalo vydavateľstvo IKAR, r. 2003.

SEMENO, KTORÉ NEPADLO NA ÚRODNÚ PÔDU.

Motto: Podobenstvo o rozsievачovi. Evanjelium podľa Ma-túša, 13, 4-23.

V I. čísle Nášho domova v roku 2003 sme uverejnili článok vedúcej pošty, ktorým apelovala na občanov, aby si vyhotovili a upevnili na bránu schránku na poštu a v bytovkách ju označili svojim menom, aby doručovateľky mohli do nich vkladať listy a iné zásielky a nestrkali ich do plotov, za odkvapové ríne pod koberce a inde.

Niektorí prosbu, žiaľ, nepochopili. Semeno padlo na okraj cesty alebo do trnia. Škoda!

ŠTIPLAVÉ KORENIE:

ALEBO AKO POMOCOU DETÍ DONÚTIŤ NIE-KTORÝCH DOSPELÝCH ZAMYSLEŤ SA NAD SEBOU

Domáce úlohy z matematiky:

1. Vypočítajte, koľko peňazí minie priemerný fajčiar za mesiac, keď denne vyfajčí balíček cigariet po 70,- Sk! Koľko ročne!
2. Čo stojí denného návštevníka pohostinstva ročne útrata, ak si dá každý deň 1/2 dl vodky za 15,- Sk a 1 pivo za 16,- Sk?

Pozn.: Za správne riešenie dostanete od fajčiara 3 buchnáty a od suseda pijana poza uši!

3. Koľko stojí obec jedn hodinová a pri svietení denne 6 hodín denná, mesačná a ročná spotreba elektrického prúdu na verejné osvetlenie, ak inštalovaná kapacita všetkých svietidiel v obci je spolu 14,5 kW a 1 kWh stojí 3,57 Sk?

4. Sledujte dennú spotrebu elektrického prúdu vo Vašej do-mácnosti a vypočítajte náklady na energiu za deň, mesiac a rok, ak 1 kWh nočného prúdu stojí 2,02 Sk a 1 kWh denného prúdu 4,22 Sk.

Pozn.: Za správne riešenie dostanete od poslancov obecného zastupiteľstva a od mamičky - rodinnej eko-nómky uznanie. Ak podáte návrhy na úsporu, iste aj ne jakú odmenu! Zaslúžili by ste si!

NA DÔVAŽOK

- Počúvaj, starý, alkohol zdražel!
Muž sa zamyslí:
Nedá sa nič robiť, budeme musieť menej jesť!
- Predstav si, - hovorí muž svojej žene, - dnes mi chcel akýsi vreckár v autobuse ukradnúť výplatu.
Ako to dopadlo?
Prekazil som mu to! Predtým som všetko prepil!
- Prečo tak veľa pijete? - vyzvedá sa lekár.
Mám starosti.
Lenže vy pijete toľko, že všetky starosti ste už museli utopiť!
Neverte, pán doktor! Ony, beštie, sa naučili plávať!

NÁŠ DOMOV

Vydáva Obecný úrad Lipt. Osada,
Tel. 044/4396204, E-mail: l.osada@stonline.sk
Vedúci redaktor: Doc. Dr. Emil Šípka CSc.
Redakčná rada: Ing. Robert Kuzma, Mgr. Jozef Ha-govský, Mgr. Miroslava Šiculiaková, Mgr. Jaroslava Koníčková.

Vyšlo k 30.6.2004, celkový náklad 500 ks.

Uverejnené názory sa nemusia zhodovať so stanoviskom redakcie.